

Metodyka inwentaryzacji i oceny stanu gatunków roślin w obszarze Natura 2000 Enklawy Puszczy Sandomierskiej PLH180055

Prace terenowe związane z opracowaniem Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Enklawy Puszczy Sandomierskiej PLH180055 w zakresie gatunków roślin, obejmą inwentaryzację oraz ocenę stanu jednego gatunku – **1898 ponikła kraińskiego *Eleocharis carniolica*** będącego przedmiotem ochrony (zgodnie z obowiązującym SDF obszaru Natura 2000 objętego Planem).

Pracami inwentaryzacyjnymi objęty zostanie obszar Natura 2000 Enklawy Puszczy Sandomierskiej o łącznej powierzchni 7952,49 ha.

Inwentaryzacja ww. gatunku zostanie wykonana zgodnie z zapisami Szczegółowego Opisu Przedmiotu Zamówienia. Najlepszym okresem badań dla gatunku jest koniec lata lub wczesna jesień, kiedy ma miejsce koniec kwitnienia, owocowania i maksymalny rozwój rozmnożeń (co ułatwia odnalezienie, pewne oznaczenie i stwierdzenie żywotności osobników). W związku z powyższym badania prowadzone będą na przełomie sierpnia i września. W ramach prac terenowych, każde stanowisko ponikła zostanie zarejestrowane przy pomocy odbiornika GPS. Na podstawie notowań powstanie mapa rozmieszczenia gatunku w siedlisku. Dla każdej odnalezionej populacji zostaną odnotowane następujące parametry: liczba osobników (szt.), liczba osobników generatywnych (szt.), odsetek pędów płodnych u osobników generatywnych (%), typ rozmieszczenia (pojedyncze, skupienia po kilka, większe skupienia), liczba (%) siewek lub osobników młodocianych, średnia wysokość roślin (cm), stan zdrowotny (pasożyty, choroby, ślady zgrzyzania). Dla każdego siedliska, w którym zostanie odnaleziona populacja zostaną ocenione następujące wskaźniki: powierzchnia potencjalnego siedliska (m²), powierzchnia zajętego zasięgu (m²), miejsca do kiełkowania (istnienie luk), stopień uwodnienia siedliska, stopień ocienienia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (%), gatunki ekspansywne (gatunek i % pokrycia), gatunki obce i inwazyjne (gatunek i % pokrycia w płacie), wysokość i zwarcie runi, wojłok. Na etapie terenowych prac siedliskowych (cały sezon wegetacyjny 2020) eksperci botanicy będą rejestrować potencjalne miejsca (stale podtopione zagłębienia) występowania gatunku „naturowego”.

Wynikiem prac terenowych eksperta botanika nad ww. gatunkiem będzie:

- raport ochrony gatunku obejmujący opis przeprowadzonych prac terenowych, opis oceny stanu ochrony, identyfikację zagrożeń istniejących i potencjalnych, wyznaczenie celów ochrony oraz propozycję działań ochronnych i zakresu monitoringu;
- karty obserwacji gatunku w obszarze Natura 2000 oraz karty obserwacji gatunku na stanowisku;
- warstwy SHP z rozmieszczeniem gatunku w obszarze Natura 2000 wykonane zgodnie ze wskazaniami zawartymi w SIWZ;
- dokumentacja fotograficzna.

Literatura

- 1) Paul W. 2004. Ponikło kraińskie *Eleocharis carniolica*. W: Sudnik-Wójcikowska B., Werblan-Jakubiec H. (red.). Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000. Tom 9. Gatunki roślin. Wydawnictwo Ministerstwa Środowiska, Warszawa, s. 116-121.

Wzory kart terenowych

1898 ponikło kraińskie *Eleocharis carniolica*

Karta obserwacji gatunku na stanowisku	
Kod i nazwa gatunku	1898 ponikło kraińskie <i>Eleocharis carniolica</i>
Kod i nazwa obszaru Natura 2000	
Inne formy ochrony obszarowej, w obrębie, których znajduje się stanowisko	
Nazwa stanowiska	
Typ stanowiska	
Opis stanowiska	
Powierzchnia stanowiska	
Współrzędne geograficzne	
Wysokość n.p.m.	
Charakterystyka siedliska gatunku na stanowisku	
Opis gatunku na stanowisku	
Obserwator	
Daty obserwacji	

Stan ochrony gatunku na stanowisku				
Parametr/Wskaźniki		Wartość wskaźnika i komentarz	Ocena	
Populacja	Liczebność			
	Liczba (%) osobników generatywnych			
	Przeciętny szacowany odsetek pędów płodnych u osobników generatywnych			
	Typ rozmieszczenia			
	Liczba (%) siewek lub osobników młodocianych			
	Wysokość roślin			
	Stan zdrowotny			
Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska			
	Powierzchnia zajętego siedliska			
	Miejsca do kiełkowania			

Stopień uwodnienia siedliska			
Stopień ocienienia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą			
Gatunki ekspansywne			
Gatunki obce, inwazyjne			
Wysokość runi			
Zwarcie runi			
Ocienienie całkowite			
Martwa materia organiczna (wojłok)			
Perspektywy ochrony			
Prowadzone zabiegi ochrony czynnej i ich skuteczność			
Ocena ogólna			

Karta obserwacji gatunków w obszarze Natura 2000	
Kod i nazwa gatunku	1898 ponikło krańskie <i>Eleocharis carniolica</i>
Kod i nazwa obszar Natura 2000	
Inne formy ochrony obszarowej, w obrębie, których znajduje się stanowisko	
Nazwa stanowiska	
Typ stanowiska	
Opis stanowiska	
Powierzchnia stanowiska	
Współrzędne geograficzne	
Wysokość n.p.m.	
Charakterystyka siedliska gatunku na stanowisku	
Opis gatunku na stanowisku	
Obserwator	
Daty obserwacji	

Stan ochrony gatunku w obszarze Natura 2000		
Parametr/Wskaźniki	Ocena	Wartość
Populacja	Liczebność	
	Liczba (%) osobników generatywnych	
	Przeciętny szacowany odsetek pędów płodnych u osobników generatywnych	
	Typ rozmieszczenia	

	Liczba (%) siewek lub osobników młodocianych		
	Wysokość roślin		
	Stan zdrowotny		
Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska		
	Powierzchnia zajętego siedliska		
	Miejsca do kiełkowania		
	Stopień uwodnienia siedliska		
	Stopień ocienienia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą		
	Gatunki ekspansywne		
	Gatunki obce, inwazyjne		
	Wysokość runi		
	Zwarcie runi		
	Ocienienie całkowite		
	Martwa materia organiczna (wojłok)		
Perspektywy ochrony			
Prowadzone zabiegi ochrony czynnej i ich skuteczność			
Ocena ogólna			

Aktualne oddziaływania				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Zagrożenia (przyszłe przewidywalne oddziaływania)				
Kod	Nazwa	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	